

Motion till riksdagen 2019/20:2470

av **Margareta Cederfelt (M)**

Möjlighet att vittna anonymt vid rättegång

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vittnens anonymitet vid rättegångar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt som oftast rapporteras om att vittnen till olika våldsbrott inte vill vittna vid rättegångar av rädsla för repressalier. Att personer som bevittnat skeenden som skall avhandlas av domstol är en av grundstenarna i en rättsstat. När vittnen avstår från att medverka vid rättegångar, alternativt förändrar sina vittnesmål av rädsla är risken stor för att domstolarna utfärdar felaktiga domar. Utvecklingen mot att allt fler vittnen avstår från att avge vittnesmål måste tas på allvar och åtgärder vidtas för att undvika att rättssystemet urholkas.

Att vittnen ej vill avlägga vittnesmål är inte unikt för Sverige. Norge, Danmark och Nederländerna är exempel på tre länder som ändrar sin lagstiftning och numera tillåter anonyma vittnesmål. Norge införde möjligheter för anonyma vittnen vid rättegång 2001. En svensk utredning, SOU 2004:1, lyfte upp frågan om att anonyma vittnen eventuellt kunde bli aktuellt i framtiden.

Även Europadomstolen tillåter anonyma vittnen under särskilda omständigheter. Europadomstolen tillät anonyma vittnen vid två domar år 1996 och 2012. Även om de mål som hanteras av Europadomstolen skiljer sig åt från de mål som avhandlas i de svenska domstolarna finns här erfarenheter som kan ligga till grund för ändring av den svenska lagstiftningen i syfte att tillåta anonyma vittnesmål.

Kriterier som behöver uppfyllas för att anonyma vittnesmål skall gillas bör bland annat vara att det föreligger risk för vittnets eller dennes familjs liv och hälsa.

Vad gäller rättegången behöver denna erbjuda tillräcklig rättssäkerhet i syfte att garantera att de juridiska ombuden, åklagare och försvar, ges möjlighet att ställa frågor. Den åtalades rättigheter måste garanteras liksom vittnets rättigheter.

Margareta Cederfelt (M)